

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

TOWARD A SCALAR SEMANTIC ANALYSIS OF TELICITY IN HUNGARIAN

Kardos Éva Aliz

Témavezetők: Dr. John Beavers és Dr. Pethő Gergely

DEBRECENI EGYETEM

Nyelvtudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2012.

I. Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

Az értekezés célja a telikusság mint lexikális aspektuális tulajdonság skaláris szemantikai jellemzése a magyar dinamikus predikátumok esetében, semleges, azaz fókuszt és tagadást nem tartalmazó mondatokban. A dolgozat először általános áttekintést ad néhány, a szakirodalomból jól ismert aspektuselméletéről, amelyek elsősorban az angol predikátumok (a)telikusságához szükséges feltételek leírását célozzák meg. Részletesen tárgyalja Verkuyl (1993) és Tenny (1994) elméletét, hiszen mindkettő fontos előzménynek tekinthető az újabb keletű és a dolgozatban részletesen tárgyalt skaláris elméletekhez. Ezt követően Krifka (1989, 1992, 1998) mereologikus elméletét jellemzi úgy, hogy először párhuzamot von a kumulatív referáló NP-k és az atelikus igei predikátumok között (vö. kumulatív *water*, kumulatív *books* és atelikus *run*, atelikus *walk in the garden*) illetve a kvantált NP-k és a telikus igei predikátumok között (vö. kvantált *a glass of water*, kvantált *a book* és telikus *ran to the station* és telikus *break a vase*). Ezenkívül általános leírást ad a Krifka elméletében feltételezett, a predikátumok extenzióját modellező félháló-struktúrákról illetve a különböző predikátumok igei fejében kódolt homomorfizmusokról (lásd *Strict Incremental Relation*, *Incremental Relation*, *Strict Movement Relation*, *Movement Relation*) és számos példával illusztrálja Krifka aspektus kalkulusát. A szóban forgó áttekintő fejezet második részében az újabb keletű skaláris elméletek jellemzésére kerül sor, többek között Hay et al. (1999), Kennedy és Levin (2008), Rappaport Hovav és Levin (2010) és Rappaport Hovav (2012) alapján. Végezetül az értekezés későbbi fejezeteiben feltételezett figura-útvonal relációk modell (Beavers 2012) részletes diszkussziója következik, melyben számos angol példa mutat rá arra, hogy ez az elmélet meghaladja elődjeit prediktív erejét illetően.

Az értekezésben javasolt skaláris elemzés elméleti hátterét adja még a magyarról szóló, elsősorban aspektuális tényeket közlő szakirodalmi áttekintés is, mely két alapvető megfontolásból íródott: Egyrészt É. Kiss (2002) munkája alapján rövid betekintést nyújt a magyar mondat szerkezetébe, hogy segítse az olvasót a magyar adatok értelmezésében. Ebben a fejezet részben röviden említésre kerül a magyar mondat topik-predikátum szerkezete, az igei partikulák, a fókuszálás és a tagadás. Másrészt ez az áttekintés érvel amellett, hogy miért célszerű a szituációs (lexikális) és a nézőpont (grammatikai) aspektust egymástól független kategóriának tekinteni az angolban (vö. Smith 1997) és a magyarban (vö. Csirmaz 2008) egyaránt. A magyar adatokat illetően szóba kerülnek még a dolgozatban felhasznált telikussági tesztek és a magyar telikus predikátumok típusai É. Kiss (2008) alapján.

A dolgozat a magyar predikátumokra tipikusan jellemző aspektuális tulajdonságokat elsősorban két predikátumosztály, a folyamatos állapotváltozást (pl. *melegszik, hűl, szélesedik, rövidül*) és a létrehozást/elfogyasztást kifejező predikátumok (pl. *épít egy házat, ír egy levelet, eszik egy almát, iszik egy pohár sört, olvas egy cikket, tanul egy verset*) esetében megfigyelhető aspektuális minták bemutatásával illusztrálja, miközben fontos megállapításokat tesz a telikusság mögött feltételezhető telicizáló mechanizmus sajátosságairól, valamint a predikátumok telikus értelmezésében kulcsfontosságú szerepet játszó összetevők szemantikai szerepéről az angolban és a magyarban. A dolgozat központi téziseinek alátámasztására további predikátumok (ti. eredmények (pl. *eltört egy vázát, elérte a hegycsúcsot, meghalt a szomszéd, elfelejtett egy jelszót*) és mozgást illetve állapotváltozást kifejező teljesítmények (pl. *a konyhába futott, elsétált és pirosra festett egy kerítést, kisúrolt egy kádat*) aspektuális viselkedésének a vizsgálatára is sor kerül.

Az értekezés újszerűsége öt alapvető tézissel írható le: (i) olyan leírást ad a telikusságról a magyarban, amely potenciálisan az összes változást kifejező dinamikus predikátum esetében megfigyelhető aspektuális viselkedésről számot tud adni; (ii) elméleti háttérként (lásd Beavers 2012) egy, az elsősorban angol illetve ahhoz hasonló nyelvek aspektuális rendszerének jellemzésére használt homomorfizmus-alapú eseményszemantikai modellt (lásd Krifka 1989, 1992, 1998) feltételez, illetve egy újabb keletű, skaláris szemantikai megközelítés (lásd Hay et al. 1999, Kennedy and McNally 2005, Kennedy és Levin 2008) fogalomrendszerének bizonyos elemeit, melyre még nem volt példa a magyar aspektusról szóló munkákban; (iii) tipológiailag eltérő nyelvek (ti. magyar, angol és szláv nyelvek) aspektuális rendszere között állít párhuzamot és fontos megállapításokat tesz a tárgyalt nyelvekben megfigyelhető, a telikusságra vonatkozó kódolási mechanizmus hasonlóságairól és különbségeiről; (iv) részletesen vizsgálja a folyamatos állapotváltozást kifejező predikátumok aspektuális szerkezetét, illetve a rájuk jellemző igekötő-variabilitást, melyre hasonlóan a fentiekhez, eddig nem nagyon volt példa a szakirodalomban; (v) formális eszközökkel jellemzi az elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok skaláris szerkezetét, melyből számos aspektuális tulajdonság következik mind az angolban és a magyarban ebben a predikátumosztályban.

Az értekezés főbb célkitűzései a következőképp foglalhatók össze:

- (1) A magyar dinamikus predikátumok telikusságának megragadása egy olyan skaláris szemantikai keretben, amely figura-útvonal homomorfizmust feltételez minden változást kifejező dinamikus predikátum esemény argumentumának félháló-szerkezte

valamint figura és útvonal argumentumainak félháló-szerkezete között, illetve azt, hogy azok bizonyos, jól meghatározható kvantifikációs/határpontos tulajdonsága szükséges feltétele a predikátumok telikus értelmezésének (Beavers 2012).

- (2) A predikátumok telikus olvasatához szükséges nyelvi elemek leírása elsősorban az angolban és a magyarban, különös tekintettel az említett nyelvek között jelentkező különbségekre.
- (3) A következő aspektuális különbségek mögötti okok feltárása: A magyar elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok esetében a kvantált figura argumentum igekötő vagy rezultatív kifejezés nélkül is eredményezhet telikus olvasatot, csakúgy mint az angolban (vö. telikus *evett egy almát* és telikus *ate an apple*; telikus *ivott egy üveg bort* és telikus *drank a bottle of wine*). Egyéb predikátumosztályokban a figura argumentum kvantált tulajdonsága nem elegendő a predikátumok telikusságához, hanem egy igekötőre, rezultatív kifejezésre, vagy mértéket kifejező kvantált főnévi kifejezésre van szükség (vö. atelikus *festett egy kerítést* és telikus *befestett egy kerítést*; atelikus *festett egy kerítést* és telikus *pirosra festett egy kerítést*; atelikus *futott* és telikus *futott 5 métert*).
- (4) A igekötők aspektuális szerepének pontos meghatározása, lehetőleg oly módon, hogy párhuzamot lehessen vonni a magyar és egyéb nyelvekben (lásd szláv nyelvek) található igekötők aspektuális viselkedése között. További fontos cél az igekötők, rezultatív kifejezések és a mértéket kifejező kvantált főnévi kifejezések (azaz a magyar telicizáló elemek) egységes elemzésének megadása.

II. Az alkalmazott módszerek vázolója

Az értekezés elméleti háttérét Beavers (2012) figura-útvonal relációk modellje adta, mely a predikátumok aspektuális szerkezetének leírásában a predikátum esemény argumentumának félháló-szerkezete illetve két Inkrementális Téma argumentumának (azaz a figura és útvonal argumentumok) félháló-szerkezete közötti homomorfizmust, ún. figura-útvonal relációt, illetve a figura argumentum (azaz az állapotváltozás által érintett argumentum) kvantált tulajdonságát és az útvonal argumentum határpontosságát veszi figyelembe.

A figura-útvonal relációk modell Krifka (1989, 1992, 1998) elméletét veszi alapul, mely formális szemantikai eszközökkel írja le azt a jól ismert tényt, miszerint bizonyos események belső szerkezete tökéletesen megfeleltethető az esemény leírásában szerepet játszó Inkrementális Téma denotátumára jellemző belső szerkezetnek (Bach 1986). Ezt a kapcsolatot

(azaz homomorfizmust Krifka terminológiája szerint) szemlélteti például az *ate a sandwich* predikátum, amely olyan eseményt ír le, melynek előrehaladása az Inkrementális Téma denotátumának (azaz a szendvicsnek) az elfogyásával mérhető. A (bizonyos) predikátumok esemény argumentumának félháló-szerkezete és az Inkrementális Téma félháló-szerkezete között fennálló homomorfizmusnak köszönhetően, kvantált Inkrementális Téma esetében (pl. *two apples* és *egy pohár bor*) a predikátum telikus olvasatot kap (tehát a jelölt eseményt lezártnak tekintjük), kumulatív Inkrementális Téma esetében (pl. *apples, sör*) pedig atelikus olvasatot. Az utóbbi esetben a jelölt esemény nem tekinthető lezártnak, hiszen annak végpontja nem meghatározható (vö. telikus *ate two apples*, telikus *ivott egy pohár bort* és atelikus *ate apples*, atelikus *sört ivott*).

Krifka elméletének egy továbbfejlesztett változata Beavers (2012) figura-útvonal relációk modellje, mely a fentiekhez hasonlóan homomorfizmust feltételez az Inkrementális Témák félháló-szerkezete és a jelölt esemény félháló-szerkezete között. Fontos azonban, hogy az utóbbi modell több alapvető szempontból eltér a Krifka által kidolgozott rendszertől. Egyrészt fontos újítása Beavers elméletének a telikusság revideált definíciója, melyből következik, hogy a telikus értelmezéshez csupán arra van szükség, hogy a predikátum elegendő információt szolgáltatson az esemény végpontjának a meghatározásához. Ez a Krifka-féle telikussági definíciónál kevésbé szigorú, hiszen az utóbbi az esemény kezdőpontjának a meghatározását is előírja. Beavers definíciója azért tekinthető pontosabbnak, mert olyan predikátumok telikusságát is előrejelzi, mint például *ran to the station* vagy *warmed to 50 degrees*, melyek csak az esemény végpontját specifikálják. Másrészt a Beavers-féle elemzés nem egy, hanem két Inkrementális Téma argumentumról feltételezi, hogy meghatározzák az esemény aspektuális szerkezetét minden változást kifejező dinamikus predikátum esetében. A figura-útvonal relációk modellben egy predikátum telikussága akkor garantált, ha a predikátum által jellemzett változás által érintett argumentum kvantált referenciájú, illetve, ha az útvonal argumentum határpontos. Ezt illusztrálja például az angol telikus *the children ran to the station* predikátum, melyben a figura argumentum (*the children*) kvantált a határozott névelőnek köszönhetően, az útvonal argumentum célpontját pedig a prepozíciós kifejezés (*to the station*) révén tudjuk meghatározni. Amennyiben bármelyik feltétel nem teljesül, a predikátum csak atelikusan értelmezhető (vö. atelikus *children ran to the station*, atelikus *the children ran*, atelikus *children ran*).

A magyarban is megfigyelhető a fenti szabályszerűség, viszont itt egyértelmű jelei mutatkoznak egyfajta telikussági jelölésnek, melynek során például egy igekötő vagy egy rezultatív kifejezés felelős a predikátumok határpontos értelmezéséért (vö. atelikus *Kati futott*,

telikus *Kati elfutott*; atelikus *János festett egy kerítést*, telikus *János pirosra festett egy kerítést*). A magyar adatok meglepő tulajdonsága az angol adatokkal szemben, hogy amennyiben a predikátum például rezultatív kifejezést vagy telicizáló igekötőt tartalmaz, a változás által érintett argumentum kötelezően kvantált referenciájú kell, hogy legyen. Ellenkező esetben a predikátumot tartalmazó semleges (tehát fókuszot nem tartalmazó) mondat nem grammatikus (vö. *János pirosra festett egy kerítést*, *János befestett egy kerítést* és **János pirosra festett kerítéseket*, **János befestett kerítéseket*).

III. Az eredmények tézisszerű felsorolása

Az értekezésben az alábbi fontos megállapításokat fogalmazom meg:

1) A magyar és az angol között megfigyelhető az alábbi aspektuális különbség:

- (i) Egyrészt megállapítható, hogy a magyarban a telikus predikátumokban kötelező érvényűen kerül engedélyezésre egy, a telikusságáért felelős elem (bizonyos igekötők, rezultatív/lokatívuszi kifejezések, kvantált skaláris főnévi kifejezések, kvantált elfogyasztott/létrehozott témák). Ezt az angolra nem jellemző szabályszerűséget ragadja meg a Telikussági Jelölés Elve, amelyet a következőképp határoztam meg:

A Telikussági Jelölés Elve: A telikusságot kötelezően jelölni kell valamilyen, az eseményt végponttal ellátó elemmel.

- (ii) Másrészt kijelenthetjük, hogy míg az angolban a dinamikus predikátumok skála (azaz útvonal) argumentumához köthető célpont azonosítása indirekt módon eredményezi a predikátumok telikus olvasatát, addig a magyarban az esemény végpontjának direkt módon történő meghatározása vezet telikus értelmezéshez. Ebből következik az a fontos felismerés, hogy például a magyar rezultatív kifejezések, illetve igekötők aspektuálisan „nehezebbek”, mint azok angol megfelelői, hiszen az előbbiek közvetlenül az esemény végpontjának azonosításában játszanak szerepet, míg utóbbiak csupán a skála határpontossá-tételében, mely a telikus olvasatot önmagában nem garantálja. Ezt a két nyelv között megfigyelhető aspektuális különbséget szemlélteti az alábbi két ábra, melyekben a lépések nem egy szabályrendszerre jellemző sorrendet jeleznek, hanem azt, hogy az esemény határpontossá tétele hogyan határozza meg a skála határpontosságát, illetve azt, hogy a skála határpontossága hogyan teszi lehetővé

a predikátum telikus értelmezését. Az előbbi a magyarra jellemző, az utóbbi pedig az angolra.

1. lépés: tulajdonságskála
(melyet a predikátum igei feje kódol)

2. lépés: a pontos célpont meghatározása a skálán
(mely a kontextusnak vagy az igei csoport
valamely összetevőjének köszönhető)

•

⇓

3. lépés: az esemény végpontjának meghatározása
kvantált figura argumentum esetén

•

1. ábra A telikusság kifejezése az angolban

1. lépés: tulajdonságskála (az igei fejben kódolva)

2. lépés: az esemény végpontjának azonosítása
(egy partikulának, rezultatív kifejezésnek vagy egy skaláris
kvantált főnévi kifejezésnek köszönhetően)

•

⇓

3. lépés: egy specifikus célpont meghatározása a skálán

•

2. ábra A telikusság kifejezése a magyarban

2) A telicizálás folyamata a legtöbb esetben a dinamikus predikátumok által jellemzett eseményeken végrehajtott maximalizációs műveletként fogható fel (Filip és Rothstein 2005, Filip 2008), amelynek bemenetét olyan predikátum alkotja amely kvantált figura

argumentumot és határpontos útvonal argumentumot tartalmaz, kimenete pedig olyan predikátum, amely telikus.

- 3) A telicizáló igeekötők, a rezultatív/lokatívuszi kifejezések és a kvantált skaláris főnévi kifejezések egy maximalizációs operátor (MAX_E) felszíni megnyílvánulásainak tekinthetők. Ezen megállapítás azért jelentős, mert egy fontos, nyelvek közötti különbséget ragadhatunk meg általa, nevezetesen azt, hogy míg a magyarban expliciten kifejezésre kerül ez a maximalizációs operátor, a szláv nyelvekben és az angolban nem jelenik meg a szintaktikai felszínen (Filip and Rothstein 2005, Filip 2008).
- 4) A magyar elfogyasztást és létrehozást kifejező predikátumok aspektuális viselkedése azért tér el a többi predikátum aspektuális viselkedésétől, mert az előbbi osztály esetében a figura argumentum maximálisan meghatározza az útvonal (azaz az elfogyasztás/létrehozás-skála) argumentumot. A figura argumentum és az elfogyasztás-skála kapcsolatát illusztrálja az alábbi ábra, ahol a figura argumentum denotátumának az elfogyását az elfogyasztás-eseményre jellemző harapásokkal jellemzem. A skála (atomi) részei (pl. s_0 és s_1) a figura argumentumnak úgy feleltethetők meg, hogy s_0 állapotban még teljese egészében létezik a figura argumentum denotátuma (azaz egyetlen harapásnyi egység sem fogyott el belőle), s_1 állapotban egy harapásnyi egység hiányzik a figura argumentum denotátumából, míg s_n azt az állapotot jelzi, amikor teljes egészében elfogyott az elfogyasztás-esemény tárgya.

$$\begin{array}{c}
 h_1 \oplus h_2 \oplus h_3 \oplus \dots \oplus h_n \\
 \Downarrow \quad \Downarrow \quad \Downarrow \quad \Downarrow \\
 s_0 \oplus s_1 \oplus s_2 \oplus s_3 \oplus \dots \oplus s_n
 \end{array}$$

3. ábra Az elfogyasztás-skálák meghatározása

Egy olyan predikátum, amelynek a skálája a fenti ábrán látható elfogyasztás-skálának felel meg, akkor értelmezhető telikusan, ha a predikátum állapotváltozás által érintett argumentumának pontos mennyisége ismert (azaz az argumentum kvantált referenciájú), hiszen ekkor tudjuk meghatározni a skála célpontját, azaz az s_n

állapotot. Az elfogyasztás-skálákat a dolgozat újradefiniálja és rávilágít arra, hogy azok milyen módon térnek el a tulajdonságskáláktól (vö. a folyamatos állapotváltozást kifejező predikátumok skálái) és az útvonalskáláktól (vö. mozgást kifejező predikátumok skálái). Fontos eredménye ennek a vizsgálódásnak, hogy magyarázatot tud adni a kanonikus elfogyasztást kifejező predikátumok (pl. *evett egy almát, ivott egy pohár bort*), az intellektuális elfogyasztás kifejező predikátumok (pl. *olvasott egy cikket, tanult egy verset*) és a létrehozást kifejező predikátumok (pl. *épített egy házat, festett egy festményt*) esetében megfigyelhető aspektuális hasonlóságokra, hiszen azonos skaláris szerkezetet tulajdonít mindhárom predikátumtípusnak. Ezen felül az elemzés arra is választ ad, hogy miért viselkednek hasonlóan aspektuális szempontból az angol és a magyar elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok és párhuzamot von a *tört egy kenyeret, tépett egy papírlapot, és érkezett egy levél* típusú igekötőtlen eredmény és a kanonikus elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok aspektuális szerkezete között. Az elemzés magyarázatot ad arra a jelenségre is, hogy bizonyos elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok miért értelmezhetők kizárólag atelikusán (vö. *ate at an apple* és *eszeget egy almát*).

- 5) A *futott 5 métert* típusú predikátumok telikussága abból következik, hogy pontosan meghatározzák a skálájuk nagyságát, mely ráadásul kvantált figura argumentumot követel, hasonlóan a telicizáló igekötőkhöz és a rezultatív kifejezésekhez (vö. *5 gyerek futott 5 métert* és **gyerekek futottak 5 métert*). Fontos megállapítása a dolgozatnak, hogy a magyar predikátumok telikussága mindig a predikátum kvantált referenciális tulajdonságából következik, hiszen az igekötők, rezultatív/lokatívuszi kifejezések és a kvantált skaláris főnévi kifejezések esetében az esemény-maximalizáció kvantált referenciájú predikátumot eredményez, míg az elfogyasztást/létrehozást kifejező predikátumok esetében a kvantált figura argumentum teljes mértékben meghatározza a skála szerkezetét és az esemény is kvantált lesz.
- 6) A szakirodalomban eddig alig tárgyalt folyamatos állapotváltozást kifejező igékre (pl. *szárad*) jellemző igekötő-variabilitás (vö. *megszárad* és *kiszárad*) azzal magyarázható, hogy míg mind az igekötős és az igekötő nélküli ige lexikális reprezentációja ugyanazt a tulajdonságskálát tartalmazza, a skála céljaként funkcionáló végpont helye az igekötőtől függően kerül meghatározásra.
- 7) Végezetül, számos egyéb, az angol és a magyar között megfigyelhető aspektuális különbségre is fény derül a diszkusszió során. Ilyenek például az a kétpontos skálával

rendelkező predikátumokra jellemző megszorítás, miszerint a predikátumnak tartalmazni kell egy telikusságért felelős elemet (vö. *eltört egy vázát, darabokra tört egy vázát, elérte a hegycsúcsot, meghalt a szomszéd* és **tört egy vázát, *érte a hegycsúcsot, *halt a szomszéd*) illetve bizonyos, határpontos útvonalat és nem kvantált referenciájú figura argumentumot tartalmazó predikátumtípusok engedélyezése az angolban, míg ugyanezek elfogadhatatlansága a magyarban (vö. *the painter painted fences red, students ran away, *a festő pirosra festett kerítéseket, *diákok elfutottak*).

IV. A t  zisf  zetben hivatkozott irodalom

- Bach, E.: The Algebra of Events. *Linguistics and Philosophy* 9 (1986), 5-16.
- Beavers, J.: Lexical Aspect and Multiple Incremental Themes. In: Demonte, V., McNally, L. (eds.): *Telicity and Change of State in Natural Language: Implications for Event Structure*. Oxford: Oxford University Press, 2012, 23-59.
- Csirmaz, A.: Particles and a Two Component Theory of Aspect. In:   . Kiss K. (ed.): *Event Structure and the Left Periphery*. Dordrecht: Springer, 2008, 107-128.
-   . Kiss, K.: *The Syntax of Hungarian*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2002, 278.
-   . Kiss, K.: The Function and the Syntax of the Verbal Particle. In:   . Kiss K. (ed.): *Event Structure and the Left Periphery*. Dordrecht: Springer, 2008, 17-55.
- Filip, H.: Events and Maximalization. In: Rothstein, S. (ed.): *Theoretical and Crosslinguistic Approaches to the Semantics of Aspect*. Amsterdam: Benjamins, 2008, 217-256.
- Filip, H. & Rothstein, S.: Telicity as a Semantic Parameter. In: Lavine, J., Franks, S., Filip, H., Tasseva-Kurktchieva, M. (eds.): *Formal Approaches to Slavic Linguistics (FASL) XIV*. Ann Arbor, MI: University of Michigan Slavic Publications, 2005, 139-156.
- Hay, J., Kennedy, C. & Levin, B.: Scalar Structure Underlies Telicity in Degree Achievements. In: Matthews, T., Strolovich, D. (eds.): *SALT IX*. Ithaca, NY: Cornell University, 1999, 127-144.
- Kennedy, C. & McNally, L.: Scale Structure, Degree Modification, and the Semantics of Gradable Predicates. *Language* 81 (2005), 345-381.
- Kennedy, C. & Levin, B.: Measure of Change: the Adjectival Core of Degree Achievements. In: McNally, L., Kennedy, C. (eds.): *Adjectives and Adverbs: Syntax, Semantics and Discourse*. Oxford: Oxford University Press, 2008, 156-182.
- Krifka, M.: Nominal Reference, Temporal Constitution and Quantification in Event Semantics. In: Bartsch, R., Benthem, J. van., Emde Boas, P. van. (eds.): *Semantics and Contextual Expression*. Dordrecht: Foris, 1989, 75-115.
- Krifka, M.: Thematic Relations as Links between Nominal Reference and Temporal Constitution. In: Sag, I.A., Szabolcsi A. (eds.): *Lexical Matters*. Stanford, CA: CSLI Publications, 1992, 29-53.
- Krifka, M.: The Origins of Telicity. In: Rothstein, S. (ed.): *Events and Grammar*. Dordrecht: Kluwer, 1998, 197-235.

- Rappaport Hovav, M.: *Building Scalar Changes*. Kézirat, The Hebrew University of Jerusalem, 2012.
- Rappaport Hovav, M. & Levin, B.: Reflections on Manner/Result Complementarity. In: Rappaport Hovav, M., Doron, E. & Sichel, I. (eds.): *Syntax, Lexical Semantics and Event Structure*. Oxford: Oxford University Press, 2010, 21-38.
- Smith, C.: *The Parameter of Aspect*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1997, 349.
- Tenny, C.: *Aspectual Roles and the Syntax-Semantics Interface*. Dordrecht: Kluwer, 1994, 245.
- Verkuyl, H. J.: *A Theory of Aspectuality: the Interaction between Temporal and Atemporal Structure*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1993, 393.

V. A szerzőnek az értekezés tárgyából megjelent publikációi és előadásai vagy előadásra elfogadott absztraktjai

Publikációk:

- Kardos, É.: Remarks on implicit arguments. In: Andor, J., Hollósy, B., Laczkó, T. & Pelyvás, P. (eds.): *When Grammar Minds Language and Literature. A Festschrift for Prof. Béla Korponay on Occasion of his 80th Birthday*. Debrecen: Angol-Amerikai Intézet, Debreceni Egyetem, 2008, 253-261.
- Kardos, É.: A three-step model of implicit argument licensing. In: Çolak-Karadaş, D. & Kiliçkaya, F. (eds.): *Proceedings of the 6th METU Postgraduate Conference in Language Teaching and Linguistics*. Ankara: Middle East Technical University, 2009, 72-79.
- Kardos, É.: The argument expression of change-of-state verbs and pseudo-transitive verbs. *Seven Mountains and Seven Voices. Bergen Language and Linguistic Studies*. <http://bells.uib.no>. (letöltés: 2012.08.15.)
- Pethő, G. & Kardos É.: A kontrasztív adatok szerepe az implicit argumentumok engedélyezésének elméletében. In: Csátár, P. & Pethő, G. (eds.): *Szemantikai Intuíciók mint Nyelvészeti Adatok*. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó, 2008, 129-154.
- Pethő, G. & Kardos É.: Cross-linguistic evidence and the licensing of implicit arguments. In: Behrens, B. & Fabricius-Hansen, C. (eds.): *Structuring Information in Discourse: the Explicit/Implicit Dimension. Oslo Studies in Language*. Oslo: University of Oslo, 2009, 33-61.
- Pethő, G. & Kardos É.: Miért nem száradhat meg a forrás és ki a pohár? - Szemantikai próbálkozások a folyamatos állapotváltozást jelölő igék témakörében. In: Iványi, Zs. & Pethő, G. (eds.): *A Szaván Fogott Gondolat. Ünnepi Könyv Kocsány Piroska Tiszteletére* Debrecen: Printart-Press Kft, 2011, 331-349.

Előadások vagy előadásra elfogadott absztraktok:

- Kardos Éva. A three-step model of implicit argument licensing. *6th METU Postgraduate Conference in Linguistics and Language Teaching*. Ankara: Middle East Technical University, 2008.
- Kardos Éva. The analysis of Hungarian prefixed pseudo-transitive verbs in Ramchand's First Phase Syntax. *3rd Scandinavian Ph.D. Conference in Linguistics and Philology*. Bergen: University of Bergen, 2009.

- Kardos Éva. Aspectual variation in light of data from English and Hungarian. *Linglunch*. Párizs: Université Paris Diderot, 2011
- Kardos Éva. The ingredients of telicity. 5th Syntax, Phonology and Language Analysis Conference (SinFonJA 5). Bécs: University of Vienna, 2012a.
- Kardos Éva. Telicity is event maximalization: evidence from Hungarian. International Symposium and Round Table Focusing on Verbal Aspect in the Slavic Languages. Bukarest: University of Bucharest, 2012b.
- Pethő Gergely és Kardos Éva. A cross-linguistic investigation of the licensing and interpretation of implicit object arguments. *Languages in Contrast*. Oslo: University of Oslo, 2006.
- Pethő Gergely és Kardos Éva. Transitivity and event structure: evidence from Hungarian complex verbs. *Workshop on Transitivity*. Köln: University of Cologne, 2008.